

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociației „SOLIDARITATEA”, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeană Bănășana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș) Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Merceua), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru, (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Grănițerul Bănășan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporni (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnăveana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorite.

ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 2-50 LEI.	COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĂDATU și Const. POPP Redactori: Vasile Vlaicu, Emil A. Chiffa.	TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.
---	--	---

Repartizarea datoriilor publice austro-ungare antebellice.

(Continuare)

III.

Problema repartizării datoriei publice austro-ungare dinaintea de război a devenit actuală. La Paris, un comitet special a fost încredințat să examineze această chestiune, asupra căreia Comisiunea de reparațiuni își va da avizul, conform dispozițiilor art. 203 din tratatul de Saint Germain și 186 din cel de Trianon.

Față de chestiune se manifestă un interes deosebit și reprezentanții statelor interesate încearcă să-și valideze punctele de vedere, care convin mai mult intereselor speciale ale țărilor lor. În deosebi se interesează de bază, după care va fi repartizată datoria negajată, dat fiind, că pentru cea gajată dispozițiile tratatelor sunt mai categorice și esclud divergențele de discuții principale.

Cu privire la repartizarea datoriei negajate a Austriei, Ceho-Slovacii au prezentat Serviciului financiar al Comisiunii de reparațiuni un memoriu detaliat, propunând, ca repartizarea să se facă în baza impozitului general pe venitul global, care deși însumează aproape toate veniturile atinse prin singuraticile categorii de impozite directe speciale, frapează numai persoanele fizice cu excluderea societăților și întreprinderilor, ca persoane morale. Excluse deci tocmai pe acele subiecte contributive, care în Austria, în 1913, au dat $\frac{1}{3}$ parte din totalul impozitelor directe și de $\frac{2}{12}$ ori mai mult decât impozitul general pe venitul global. O repartizare pe această bază ar favoriza exclusiv statele cu mari și multe întreprinderi comerciale și industriale, ca Ceho-Slovacia, Austria și Un-

garia, în detrimentul celor cu o viață economică mai puțin avansată. Natural, dându-ne seamă de împrejurările noastre, o astfel de bază de repartizare nu ne poate fi convenabilă.

Ungurii atât cu prilejul tratatelor de pace, cât și mai în urmă, în Septembrie a. c., față de misiunea d'Amelio, au declarat, prin reprezentanții lor, că o repartizare în temeiul impozitelor directe, o socotesc injustă și deci propun, ca cifrele ce ar rezulta din o astfel de repartizare, să fie rectificate cu un corectiv, bazat pe extensiunea și populațiunea teritoriilor cedate. Iar pentru eventualitatea, când, din cauza dispozițiilor categorice ale tratatelor, nu s'ar putea face o abatere dela veniturile financiare, ca bază de repartizare, propun să se desig-neze exclusiv impozitul fonciar.

Punctul de vedere unguresc ne este și mai puțin favorabil. O rectificare a veniturilor fonciare cu suprafața și numărul populațiunii ne-ar putea urca foarte mult cvota, ce ni-ar reveni numai pe baza veniturilor financiare generale. Tot asemenea ni-ar urca cvota și impozitul fonciar, un impozit de reparațiune, impropriu pentru a determina facultatea contributivă, vizată în tratatele de pace.

Între astfel de împrejurări, am ținut să ne stabilim și noi punctul de vedere corespunzător intereselor noastre. În scopul acesta am redactat și am lăsat D-lui Eugen Neculcea un memoriu spre a fi prezentat serviciului financiar al Comisiunii de reparațiuni.

În memoriul nostru am propus ca bază de repartizare totalitatea impozitelor directe, singura convenabilă intereselor noastre. Pe această bază Bucovina ar reprezenta 1.01%, pe cea propusă de Ceho-Slovaci 1.08%,

iar pe baza impozitului fonciar 1.28% Ceho-Slovacilor li-ar reveni, ce privește Austria, pe baza propusă de ei aproximativ 30% iar pe cea propusă de noi cam 37%

Dar punctul nostru de vedere nu a fost determinat atât de situația din Bucovina, unde avem interese mai mici, ci de situația din Transilvania, la care suntem interesați în măsură deosebită. Cu privire la aceasta, deși ne-au lipsit datele speciale detaliate, totuși am putut face unele deducțiuni, pe baza datelor din anuarul statistic general al Ungariei pro 1914 și din unele date comunicate de delegația ungurească la Conferința de pace, în diferitele sale memorii. Conform acestora, Ardealul propriu zis, cele 15 județe de dincoace de Dealul Craiului, reprezintă numai 6% din totalul impozitelor directe. Acest procent natural va crește cu contribuțiile celorlalte județe anexate: Maramureș, Sătmar, Bihor, Arad și părțile bănățene. După mărturisirea delegațiunii ungurești însă, nici aceste teritorii nu ar avea o forță contributivă mai mare ca vechiul Ardeal.

Ne dăm seama, că baza propusă de noi, va fi combătută de Ceho-Slovaci, Austriaci și Unguri și că poate, ne vom găsi alături, cel mult de Jugo-Slavi și Poloni.

*

O altă chestiune relevantă în memoriul nostru, o constituie datoriile ce pot fi asimilate datoriilor gajate, având noi un interes deosebit a se constata aceasta cât mai exact, spre a putea deduce sumele acestor datorii din valoarea bunurilor aferente, trebuind să le rescumpărăm în sensul art. 208 din tratatul de Saint-Germain și 191 Trianon.

Chestiunea aceasta are pentru noi o importanță cu mult mai mare decât s'ar părea. Evaluarea bunurilor și proprietăților de rescumpărat se va face conform instrucțiunilor Comisiunii de reparațiuni în baza valorii economice din 1914, în coroane aur. Spre a ne putea face o idee, ce sarcină enormă va fi aceasta pentru noi, putem comunica că — după calculele guvernului unguresc, cari se sperăm, că vor fi rectificate — aceste bunuri și proprietăți, trecute cu teritoriul în posesiunea statului nostru, ar face aproape cinci miliarde. Desigur, cifra este extrem de exagerată. Dar ori cât ar fi să se reducă, noi trebuie să ne dăm silința a o reduce și mai mult prin subtragerea cvotei noastre din datoria gajată respective asimilată celei gajate.

În sfârșit am atins și chestiunea valutei nouilor titluri, chemate a înlocui pe cele vechi. Soluții, firește, n'am putut da, chestiunea fiind complexă și lipsindu-ne multe din elementele necesare aprecierii ei. Ne-am mărginit a remarca câteva momente principale, de care, după noi, trebuie să se țină seamă. Și chestiunea aceasta pentru noi, are o mare importanță, dat fiind că, conform informațiilor ce deținem, în teritoriile noastre s'a găsit un număr atât de redus de titluri antebellice, încât, după toate semnele, vom ajunge pentru o mare diferență

debitorii Comisiunii de reparațiuni respective celorlalte state.

Chestiunea valutei nouilor titluri va trebui urmărită cu atențiune specială, făcând tot posibilul, ca cel puțin sub acest raport, să ne mai ușurăm situațiunea.

Dorind să avem opiniunea tuturor celor chemați în această materie, am pregătit, pe baza datelor și informațiilor, ce mi-au stat la dispoziție, un expozeu amănunțit al întregii chestiuni a datoriilor publice ungare dinainte de războiu, expozeu în care se vor găsi destule din elementele necesare pentru formularea opiniunilor ce le așteptăm.

Alăturând câte o copie după memoriul către serviciul financiar al Comisiunii de reparațiuni și după expozeul în chestiunea datoriei publice ungare, Vă rugăm să binevoiți a primi, Domnule Ministru, asigurarea distincției mele respect.

IV.

În luna trecută am prezentat Onoratei Comisiuni pentru executarea tratatelor de pace o adresă, rugându-o să intervină la Ministerul Finanțelor, să se ridice prohibițiunile, azi în vigoare, relativ la importul titlurilor și valorilor, reprezentând avere de capital, ce să găsesc în Ungaria, dar formează proprietatea supușilor noștri.

Fiind informat, că Onorata Comisiune nu a putut da loc cererii mele, Vă rog a-mi permite să revin asupra chestiunii, să Vă-o expun sub toate aspectele ei, ca să o puteți aprecia, și, dacă veți găsi întemeiate motivele, ce voi aduce, să interveniți pentru o rezolvire conformă.

Încă în toamna anului trecut, Ministerul Finanțelor a ordonat, să fie oprite a intra în țară titlurile datoriei publice ale fostei Monarchii austro-ungare. Nu știu, dacă măsura a fost exiinsă ulterior și asupra altor titluri, dar fapt este, că azi supușii noștri nu pot aduce, fără autorizații speciale, nici un titlu reprezentând averi de capital.

E departe de mine, Domnule Ministru, intențiunea, de a face o critică măsurilor din chestiune. Ași lipsi însă dela datorie, dacă, în marginile unor obiective observări, nu V-ași arăta lucrurile, așa cum sunt, cum le văd și cum le înțeleg.

Măsurile din chestiune, după cât știu, la început, s'au luat, „spre a feri țara de o inundare a titlurilor de stat austro-ungare”. Or, aceasta era justificat în ce privește titlurile datoriilor de războiu. La nici o întâmplare însă nu era justificat pentru așa numitele „datorii antebellum”. Să spunea însă, că trebuiesc prohibite și acestea, spre a preveni să avem în țară un cvant, care să întreacă cotaparte, ce ne ar reveni, în sensul tratatelor, din datoria publică dinainte de războiu. Măsura a fost luată în baza unei supozițiuni și ea a fost menținută, cu toate că cei ce cunoșteau starea lucrurilor, au arătat și verbal și în scris, că titlurile antebellum sunt atât de puține în teritoriile noastre, încât chiar și cu importul liber, vom rămânea mult sub cotaparte,

ce, probabil, ni se va impune, și astfel vom ajunge, pentru diferență, debitori străinătății. Ultimul recensământ dovedește aceasta, căci, după cât se spune, abia s'au găsit astfel de titluri în valoare de 306 milioane coroane, față de totalul datoriei publice antebellum a Ungariei de 8½ miliarde și față de — dacă în cifra de mai sus se cuprinde și teritoriul bucovinean — alte aproape 12 miliarde datorie austriacă.

Nu voesc să afirm, că dacă importul ar fi fost liber, situațiunea ar fi fost azi mult mai favorabilă, pentru că în recensământul făcut, se cuprind, cât știm, și titluri românești, depozitate în străinătate. Da, situațiunea, ar fi fost alta, dacă, dându-ne seama de importanța acestor fel de titluri, în loc să le prohibim, am fi îndemnat și am îi stăruit, chiar și cu mijloace de ale Statului — cum a făcut de ex. Ceho-Slovacia — să procurăm și să aducem în țară cât mai multe titluri „antebellum“. În vreme ce noi prohibeam importul, alte state — ca de pildă Ungaria — prohibea exportul. În chipul acesta multe titluri de ale supușilor noștri, au ajuns să fie nostrificate în străinătate, un fapt care ne va costa destulă trudă, când va fi vorba să-l reclamăm, amăsurat intereselor noastre.

Ce privește Ungaria, Comisiunea de lichidare, dându-și seama de gravitatea acestei chestiuni, s'a adresat Guvernului ungar, îndată după sosirea ei la Buda-Pesta, cerându-i să admită exportul titlurilor românești și să nu le nostrifice acolo, ceea ce am adus la cunoștința Domniei Voastre prin raportul nostru No. 12 din 10 Martie a. c. Admiterea la export nu am obținut-o peste tot, ci a ramas, ca, în cazuri concrete, Ministerul de finanțe ungar, să dea autorizații speciale. Ni s'a pus însă în vedere, că titlurile supușilor noștri nu vor fi nostrificate, ceea ce însă, după informațiuni primite dela particulari nu s'ar fi observat pe toată linia.

Astfel stând lucrurile, Domnule Ministru, putem concluda, că chiar dacă prohibirea importului de titluri antebellum nu ne-a alterat mult situațiunea faptică, în care ne găseam, totuș ea n'a avut temei și nu ne-a adus folosul, ce puteam să-l avem, în caz când, măsurile luate, s'ar fi discutat în prealabil și cu cei ce cunoșteau poate mai bine împrejurările din teritoriile alipite.

Trecând însă peste toate acestea, Vă mărturisim, Domnule Ministru, că nu înțelegem pentru ce s'au făcut și se fac greutăți la aducerea în țară a titlurilor private, emise de bănci, întreprinderi, instituțiuni, etc. (acțiuni, priorități, scrisuri funciare, obligațiuni comunale, obligațiuni de împrumuturi simple, polițe, etc.), când toate acestea nu formează nici un prejudiciu nici pentru finanțele publice, nici pentru cele private. Din potrivă. Cum chestiunea raporturilor valutare, după care se vor regula creanțele și datoriile particulare dintre foștii supuși austro-ungari, deveniți cetățeni ai statelor succesoare este, după cât ne-am convins și la Conferința dela Roma foarte complicată și departe de a putea fi rezolvită în mod echitabil pentru părți, avem un mare interes cu titlu-

rile private, emise de întreprinderi și instituțiuni din Ardeal, să fie aduse acasă. Tot asemenea au să fie aduse în țară și titlurile emise de întreprinderi și instituțiuni din celelalte state, dat fiind, că prin aceasta deținem la noi, în loc sigur, creanțe asupra străinătății, ceace numai în folosul nostru va fi. Conform datelor statistice, adunate de Comisiunea noastră de lichidare, instituttele de credit fonciar din Ardeal au plasate în statele succesoare scrisuri fonciare de 108 milioane. E un mare interes nu numai al institutelor din chestiune, ci și al statului, ca cât mai multe din aceste titluri să fie atrase în țară, căci, dacă să realizează tendința manifestată de unele cercuri la Conferința din Roma, de a se rambursa aceste scrisuri fonciare după un raport mai îngreunător decât în proporția în care s'a schimbat vechea monedă austro-ungară în moneda națională a unor din statele succesoare, se va produce o diferență foarte păgubitoare pentru instituttele emitente, diferență față de care statul nu va putea rămânea indiferent. După aceleași date statistice, supușii noștri au 35 milioane titluri emise de instituțiuni din statele succesoare, special din Ungaria, titluri, în mare parte depozitate în afară de teritoriul nostru. Aducerea lor în țară este necesară, dacă nu din alt punct de vedere, cel puțin spre a evita discuțiunile începute cu instituțiunile emitente, cari detașează cupoane, creditând pe posesori — de pildă în Ungaria — în o valută inferioară.

Dar, Domnule Ministru, abstracție făcând dela aceste considerațiuni de ordin financiar, sunt însemnate momente de ordin moral, care ne obligă a da o soluțiune cât mai grabnică acestei chestiuni. Mulți dintre posesorii titlurilor deținute în celelalte state, între ei nenumărați orfani și văduve, sunt avizați în traiul lor de toate zilele la venitul dobânzilor, pe cari de ani de zile nu le pot încasa. Să ne gândim numai la depozitele casselor orfanale, în sume foarte mari, și la amărăciunea ce o cauzăm atâtor existențe necăjite și cred că nimeni nu va mai putea sta la îndoială, că trebuie ajutat fără întârziere. Sunt în populațiunea noastră destule nemulțumiri. De ce să nu le reducem, când ne e dată posibilitatea? Vă mărturisesc, Domnule Ministru, că mi-e jale și groază să dau față cu cei ce zilnic cer și imploară ajutorul nostru.

Ni se va răspunde, poate, că e dată posibilitatea de a se aduce titlurile cu autorizații speciale. Dar câte umblete, câtă trudă, vreme perduță și cheltuială reclamă aceste autorități? Da, pot să și le procure cei tari și mari, dar omul sărac să-și cheltuiască tot depozitul cu drumurile la București? Mie mi s'a întâmplat, că cerând dela Ministerul Finanțelor o autorizație pentru cassa orfanală a orașului Sibiu, am fost îndrumat la Comisiunea pentru executarea tratatelor, cărcia — crezând să rezolvim chestiunea pe dea întregul — i-am prezentat adresa de care vorbesc la începutul acestor rânduri și care a fost rezolvită negativ, din motivul, — comunicat

verbal, — că termenul pentru stampilarea și înregistrarea titlurilor de stat austro-ungare a fost prelungit până la finele anului.

Ertaji-mi, Domnule Ministru, dacă cutez a răspunde, că aceasta nu este un motiv, decât cel mult pentru titlurile de războiu. Dar nici pentru aceste nu în întregime. Cei ce fac dovadă, că și-au anunțat titlurile de războiu și că aduc numai titluri înregistrate, cred, pot să li se lase liberă intrarea. Dar apoi chiar dacă ar fi să se acorde vreodată vreo despăgubire din partea statului pentru ele, desigur, că și la noi se va urma procedeul din alte state și se vor lua în considerare în prima linie numai titlurile semnate original de defensori, excluse fiind cele speculate. Cine nu va putea face dovadă neîndoioasă, că a semnat în original și că posedă, neschimbat, titlurile primite nemijlocit, nu poate avea drept la nici un favor. Prin aceasta nu voesc să spun, că precauțiunile nu sunt necesare. Voesc să constat, că, cu oarecare bunăvoință, se poate găsi soluțiunea pentru cei ce merită protecțiunea statului.

Ce privește titlurile antebellum, va admite ori și cine, că dacă s'ar aduce în țară peste suma constatată, ori ce se va mai constata, nu va fi decât un avantaj. Regretabil este, că cu greu se va mai augmenta cvantumul nostru, de oarece în celelalte state, cu excepțiunea din Ungaria arătată mai sus, s'a făcut nostrificarea pe baza principiului teritorial și aiba se vor mai fi găsind titluri nenostificate, iar întrucât ici-colo totuș ar mai fi, lumea, ajunsă la conștiința valorilor, nu le dă din mână

În sfârșit, în ce privește titlurile din emisiuni private, de cari de asemenea am vorbit, chestiunea lor, așa cred, nu mai reclamă clarificări.

Domnule Ministru, conform datelor statistice, ce le-am adunat prin Comisiunea de lichidare, avem în Ungaria depozite de ale supușilor noștri în sumă de peste 681 milioane coroane, valoare dinainte de 3 Nov 1918.

Dintre acestea, particularii au cca 13 milioane coroane, iar corporațiunile 666 milioane.

Dacă alte motive, pe cari noi nu le-am cunoaște, nu se pun în cale și dacă Domnia Voastră sunteți de acord cu vederile expuse în cele precedente, Vă rog cu tot respectul a interveni, să se admită importul acelor depozite. Pentru orice eventualitate, s'ar putea condiționa că transporturile să fie controlate de Comisiunea de lichidare cu restricțiunea, că din titlurile datoriei de război austro-ungare, să se admită numai titlurile despre care se va face dovadă, că sunt anunțate și înregistrate.

Domnule Ministru, Guvernul ungar e obligat să ne restituie bunurile noastre aflătoare în Ungaria, deci și depozitele, de cari vorbim. În sensul art. 249 alinea a doua, el nu poate impune la taxe și impozite pe capital, între altele „bunurile, drepturile și interesele cari nu au fost supuse la măsuri excepționale de război, până la expirarea unui termen de trei luni dela intrarea în vigoare a tratatului“. Depozitele din chestiune n'au fost

supuse la măsuri excepționale. Ele au fost lăsate sau duse așa zicând de bună voe și chiar și la cele transportate, cea mai mică parte, în urma măsurilor administrative de evacuare, cu greu se va putea dovedi forța. Dar nu numai că n'au fost supuse măsurilor excepționale, ci guvernul unguresc — cu excepțiunile arătate (în deosebi titlurile antebellum) în anexa raportului nostru No. 12 din 10 Martie a. c., amintit în cele precedente — a lăsat să fie adus din Ungaria chiar și înainte de intrarea tratatului în vigoare. Dacă nu ni le-am adus acasă, cauza sunt prohibițiunile impuse de noi. Astfel stând lucrurile, îmi iau voe să atrag binevoitoarea atențiune a celor îndrept, că punctul de vedere unguresc este, că după trecerea termenului de trei luni, fixat în Art. 249, citat mai sus, bunurile foștilor supuși ungari pot fi supuse impozitelor de capital. Aceasta este — judecând chestiunea exclusiv după dispozițiunea citată — și convingerea mea personală. Pot să fie hotărâri ale Comisiunii de reparațiuni, pe cari noi nu le cunoaștem, căci — foarte regretabil pentru noi, cei chemați a servi interesele obștești în chestiunile de lichidare — nu ni s'au comunicat și nu ni-se comunică, hotărâri, cari să schimbe deducțiunile, ce le putem face numai din dispozițiunile tratatelor. Noi nu ne putem face judecata noastră decât numai din elementele pe cari le cunoaștem.

Încât veți găsi deci și Domnia Voastră, Domnule Ministru, că bunurile respective depozitele noastre, trecute fiind cele trei luni dela intrarea în vigoare a tratatului de Trianon, pot fi amenințate și de impozit pe capital în Ungaria, Vă rog a considera și împrejurarea aceasta și a interveni — cu un motiv mai mult — ca cererii noastre să i se dea loc.

Responsabilitate pentru activitatea noastră la Budapesta putem lua numai dacă să ține seamă și de vederile și propunerile ce le facem.¹⁾

Primiți Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea celui mai profund respect ce Vă păstrez.

¹⁾ Prezentăm acest raport la 6 Nov. 1921, în calitate de Președinte al Comisiunii de lichidare dela Budapesta.

Rugare către abonenții noștri restanțieri.

Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm cu stăruință pe onor. noștri abonenți restanțieri, particulari sau bănci să binevoiască a-și achita până la 31 Decembrie a. crt. atât restanțele de abonament cât și taxele de inserțiuni pe anii trecuți și anul curent.

ADMINISTRAȚIA.

Impozitele funcționarilor.

În cauza grevării funcționarilor cu impozitele forțate, de ruinarea valutei și de scumpetea crescândă a intervenit o mică ameliorare.

Publicăm aici textul ordinului, prin care impozitul pe venitul global al funcționarilor se va reduce la jumătate:

ROMÂNIA

MINISTERUL FINANTELOR
DIRECȚIUNEA GENERALĂ DIN CLUJ

SERVICIUL CONTABILITĂȚII

No. 28150—1922,

Cluj, la 23 Decembrie 1922

Cu ordinul nostru circular Nr. 11,775 din 7 August 1922, am dispus impunerea funcționarilor particulari cu impozitul pe venitul global întru-cât lefurile lor depășesc suma de lei 20.000 anual; iar în ordinul Nr. 3583/22 se arată că la stabilirea impozitului pe venit, se va căuta, ca actualele impuneri față cu cele existente înainte vreme — și deci potrivit legi repurtate — să nu fie mai mari.

În ce privește funcționarii particulari — nu s'a ținut seamă de aceasta indicațiune, căci acestora impozitul asupra veniturilor le-a fost stabilit asupra întregului salariu, ce primesc actualmente.

Pentru ca dispozițiunile ordinului citat să fie aduse la îndeplinire — se va observa următoarele:

1. Impozitul pe venitul global stabilit pe anii 1921/22 și 1922/23 în sarcina funcționarilor particulari neimpuși în anul 1920 — întru-cât impunerea n-a rămas încă definitivă și baza impozabilă o formează veniturile actuale ce primesc pentru serviciile ce aduc ca funcționari, se va reduce la suma jumătate a impozitului, prin comisiunile de impunere, sau apel.

2. Impozitul pe venitul global stabilit pe anii 1921/22 și 1922/23, asupra acestor venituri, dar cari ar fi rămas definitive, asemenea se va reduce *din oficiu* la jumătate și numai cu sumele astfel reduse se vor debita.

p. Director general Sub-Director general
Dr. G. Ciuta m. p. **Dr. Toșa** m. p.

Produsul impozitelor în Franța.

Produsul impozitelor pe luna Noembrie 1922 a atins 1,207 260 400 franci, reprezentând o sporire de 156.676.400 franci în raport cu luna Noembrie 1921, adică circa 15 la sută. Pentru primele 11 luni din acest an, taxa asupra cifrei afacerilor a dat un plus de 343.505.000 franci față de perioada corespunzătoare din 1921. Taxele de înregistrare prezintă o plusvalută asupra evaluărilor bugetare și întrec cu 27 590.000 franci veniturile din Noembrie 1921. Produsul vămirilor întrece peste 28 625.000 franci veniturile din Noembrie 1921.

Datoriile fostei monarhii austro-ungare.

După o telegramă din Paris comisiunea de reparații a repartizat astfel datoriile de dinainte de război ale fostei monarhii austro-ungare, datorii cari urmează a fi suportate de statele succesoriale:

Din datoria austriacă vor cădea în sarcina statului actual austriac 36 la sută, în sarcina Cehoslovaciei 42 la sută, iar în a Italiei și Jugoslaviei 22 la sută.

Din datoria Ungariei 50 la sută vor fi suportate de celelalte state succesoriale.

Datoria Ungariei ar fi de vreo 6 miliarde astfel că 3 miliarde le va suporta Ungaria iar restul va cădea în sarcina celorlalte state. Suma ce va avea să plătească România va trece de două miliarde coroane aur.

Situația României.

„Excelsior“ ziar parisian publică în numărul dela 10 Decembrie date asupra situației economice și politice a tuturor state'or din Europa ca și a Statelor Unite ale Americiei.

La capitolul despre România, ziarul parisian spune următoarele, pe cari le reproducem cu titlu de document:

(Un om de afaceri spunea într'o zi:

„România este atât de bogată încât zece miniștri, cei mai incapabili din lume, urmând unul după altul, n'ar isbuti s'o ruineze“.

Dacă războiul și invaziunea n'au ruinat România, ea are însă mult de făcut pentru a-și reconstitui finanțele, a ridica leul și a administra nouile teritorii.

Vecinătatea Rușilor, cari nu se pot resemna cu restituirea Basarabiei, este pentru Români o mare nesiguranță.

Parlament economic.

La Praga s'a constituit un așa numit „Parlament economic“. El e compus din 150 membri, din cari 60 vor reprezenta pe patroni, 60 pe muncitori și 30 membri vor fi experții din diferite ramuri numiți de guvern.

D. Kovarschik fost ministru de lucrări publice, va prezida acest „parlament“ care va fi corpul consultativ pentru toate chestiunile de comerț și industrie, cari trebuie să treacă prin corpurile legislative.

SUMARUL:

Repartizarea datoriilor publice austro-ungare antebellice. — Impozitele funcționarilor — Produsul impozitelor în Franța. — Datoriile fostei monarhii austro-ungare. — Situația României. — Parlament economic

Cronica săptămânală. — Prețul porcilor. — Cereale. — Bursa.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

Dela „Solidaritatea“. Delegații băncilor „Solidarității“ au ținut o conferință importantă în chestia impozitelor Vineri în 22 l. c. Sa emis o delegație la Ministerul de finanțe, care să prezinte mai multe memorii în chestia impozitelor. În delegație sunt Dnii: Ion I. Lăpedatu, Dominic Rațiu, Gh. Adam, C. Herța. S'a rezervat un loc pentru delegatul „Albinei“.

Dela „Banca Centrală“. Consiliul de administrație al Băncii Centrale în ședința sa dela 23 l. c. a numit de subdirector pe Dl. Virgil Comșa. Felicitările noastre.

Gratificație funcționarilor de bancă. Băncile din vechiul Regat precum și filialele lor din Ardeal și celelalte țări alipite, au hotărât să dea de crăciun — ca și în alți ani — funcționarilor lor, ca gratificație salariul pe o lună. Ar fi de dorit ca și băncile noastre din Ardeal să urmeze acest frumos exemplu.

Plasarea împrumutului românesc pentru consolidarea bonurilor de tezaur se va face prin Colombian Trust Cy din New-York care s'a însărcinat a plasa pe piața americană bonuri în valoare de L. st. 2.500.000.—.

Cum sprijinește Reichstagul presa și industria cărților din Germania o dovedește legea votată pentru remediarea crizei de cărți din Germania, care percepe 1'05% asupra vânzării lemnului și 1'05% taxe asupra mărfurilor exportate în favorul ieftinirii hârtiei de tipar.

Orașul Berlin a primit incuviințarea de-a emite bonuri ocazionale (Notgeld) în valoarea de 2 miliarde mărci.

Banca Rusiei care este o instituțiune a guvernului sovietic astăzi posedă 21 mil. ruble aur în numerar și peste 120 sucursale.

Banca Atenei redactează un buletin financiar informativ în limba franceză.

Cupoanele rentelor Austro-Ungare dinainte de războiu, cari se află în posesiunea cetățenilor cehoslovaci, au început să fie plătite la casierile statului.

Fabrica Ford Cie a cumpărat dela Consiliul municipal din Southampton un teren pentru construirea unei uriașe uzini, în care se vor lucra zilnic 200 automobile.

Parlamentul Cehoslovac a votat o taxă asupra prețului cărbunelui în folosul fondului pentru construirea de locuințe minerilor. Taxa este de 20 - 40 bani la 2 chintal.

Ministerul de finanțe a dat un ordin circular tuturor vămilor din țară să primească și coroane cehoslovace pentru plata taxelor vamale, după cursul stabilit astăzi primăvara întrucât statul nostru avea nevoie de o cantitate însemnată de coroane pentru efectuarea diferitelor plăți în străinătate.

Consulatul Cehoslovac din Cluj aduce la cunoștință publică, că bancnotele cehoslovace de 5 coroane cehoslovace, emise în 15 Aprilie 1919 și cari sunt în circulație în Cehoslovacia, se retrag din circulație cu ziua de 31 Decembrie 1922 urmând să se schimbe la banca ministerului de finanțe din Pragă. După 1 Ianuarie 1923 acești bani nu mai sunt valabile.

Impozite înapoiate contribuabililor. Numai în America se poate întâmpla una ca asta. Guvernul Statelor Unite a înapoiat contribuabililor suma de 42.430.000 dolari, percepute și încasate ca impozite pe nedrept și din esces de către fisc în anul 1921-22.

O dividendă de invidiat. Societatea „Standard Oil“ din New-York, a dat în anul acesta un dividend de 400 la sută, pentru valoarea dividendului a emis o nouă serie de titluri acționarilor, încercând astfel capitalul.

Spiritul de economie la Americani. Americanii sunt foarte economi. Depozitele la băncile din New-York se urcă la suma de 2,069,779,824 dolari, cu 1,680,625 deponenți. Cea mai mare parte sunt lucrători. Spiritul de economie a făcut mari progrese în ultimii 25 de ani. În 1897 depozitele nu atingeau de cât 429.907.247 de dolari, cu 1.222.366 de deponenți.

Noul florin de argint. Ziarul oficial olandez „Gazeta de Olanda“ anunță că, în curând, se va emite în această țară un nou florin de argint de un aliaj inferior celui existent actualmente în circulație. Această decizie este de mare importanță pentru Olanda, căci sporirea florinilor de argint va face posibilă retragerea din circulație a bancnotelor-argint. Ca aspect, moneda nouă se va distinge de cea veche prin faptul că cifra indicativă a valorii va fi în josul efigiei în loc să fie deasupra ei.

„Cartea Românească” societate de editură din București, care lucrează cu multă jertfă și cu mare aparat pentru răspândirea operelor literare, științifice, didactice în sensul poporului nostru, a instituit pe anul 1922/23 al treilea concurs de premii pentru cele mai bune cărți cu diverse subiecte. La concurs se pot prezenta numai lucrări inedite. Termenul prezentării va fi până la 1 Noiembrie 1923. Informații la sediul societății „Cartea Românească“ București.

Crușarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la cheluiala, ce vi-o pretind ei.

„Cine are urechi de auzit, să auză“, a zis Mântuitoru. Cine are ochi de văzut, să vadă, că „Revista Economică“ este singura foale românească luptând, pentru a folosi arza forțelor românești.

Aviz.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ (ASTRA) caută propagandiști pentru loteria ei, pe lângă un comision de 25%, în toate centrele mai de seamă ale României întregite. Doritorii sunt invitați prin aceasta să se anunțe biu roului „Asociațiunii“, Sibiu, strada Șaguna Nr. 6.
3—4

„CONCORDIA“

Institut de credit și economii, societate pe acții Gherla.

CONCURS

pentru ocuparea postului de **șefcontabil** la sus-numitul institut pe lângă următoarele condițiuni:

1. Reflectanții au a dovedi absolvirea vre unei școli comerciale superioare și praxa de bancă.

2. Să fie capabil a conduce și a încheia bilanțul independent.

Reflectanții să-și prezinte oferte le indirând condițiunile **până în 1 Febr. 1923**. După un an de probă, întrucât va corespunde, va fi ales definitiv.

Postul este a se scupa imediat.

Direcțiunea.

Prețul porcilor.

Prețul porcilor începe să dea înapoi, prin unele părți. Spre rîdă, la Orăștie și jur în săptămânile trecute se plătea 30—32 Lei kilogramul în viață; acum, în jumătatea primă a lui Decembrie, prețul a scăzut la 28 Lei kilogramul în viață. Scădere de prețuri la porci ni se mai anunță din Târgu-Mureș și jur, pe când la Toplița porcii sunt căutați și se plătesc prețuri mai bune. Deasemenea s'a urcat prețul porcilor în Sibiu. Desigur în urma înprejurării, că aici încep acum a lucra fabricile de salamă, cari sunt favorizate de frigul prezent. Lipsa de bani împiedică însă și fabricile de salamă a lucra cum ar dori. Totuși, în Sibiu prețul porcilor e în urcare. La sfârșitul lui Noiembrie se plătea în Sibiu 28—30 Lei kilogramul tăiat; în 12 Decembrie s'a oferit 33—34 Lei pe kilogram tăiat.

Scăderea prețului la porci mai e în legătură și cu înprejurarea, că din 15 Decembrie se oprește cu totul exportul porcilor. A mai venit apoi și frigul care, silește pe mulți sa vândă porcii.

Cereale.

Lipsa trenurilor navetă.

Afiăm, să cerealiștii din localitățile: Ivești, Borcea, Umbrărești, Tecuci și Bârlad au înaintat un protest în contra sistării trenurilor navetă de cereale, nepunând livra cantitățile de cereale vândute.

Bursa de cereale.

La bursa de cereale sau încheat puțin tranzacțiuni în cursul săptămânei.

Pentru străinătate nu s'a încheat aproape nici o tranzacțiune.

Cu toate acestea prețurile cerealelor sunt ferme și să așteaptă noi urcări.

Târgul de cereale.

Prețurile medii a cerealelor socotite pe 100 de Kgr.

Felul cerealelor	In Ardeal	In Cadrilater	In Galați
Grâu . . .	340—400	290—310	300—310
Orz	270—300	240—260	320—330
Ovăș	270—320	275—285	—
Secară . . .	320—350	—	—
Fasole . . .	500—570	450—550	—
Nuci	—	—	—
Cartofi . . .	90—120	—	—
Porumb nou .	340—360	225—270	—
Porumb vechiu	—430	—	—

Bursa

In cursul săptămănei prezente, cursurile efectelor oscilând în jurul aceluiaș cifre, bursa rămâne staționară. Urcări mai însemnate la acțiunile Băncii Na-

ționale, cari înregistrează cursul de 14.000 Lei. In târgul devizelor leul scade la 8.25 față de francul francez.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

o/o	Divid.	Ultimul curs	D e c e m b r i e						Bursa închisă	Bursa închisă
			13	14	15	16	18	9		
Efecte:										
50%	—	81 1/4	79 1/2	—	—	—	—	Bursa închisă	Bursa închisă	
50%	—	80 1/4	80	—	—	79 1/2	—			
50%	—	82 1/2	82	—	—	82 1/2	—			
Bănci:										
500	320	1.2800	—	13.900	14.000	—	—	Bursa închisă	Bursa închisă	
500	100	880	875	—	—	—	—			
500	50	740	—	—	—	725	—			
500	160%	550	—	—	—	—	—			
100	—	—	—	—	—	—	—			
500	65	200	—	—	—	—	—			
Intreprinderi:										
500	200%	2270	2220	2260	2160	2250	—	Bursa închisă	Bursa închisă	
500	—	2140	2020	2120	2090	2110	—			
1000	—	—	—	—	—	—	—			

Schimbul de bani.

	Paritatea în Lei înainte de războiu	Ultimul curs	D e c e m b r i e						Bursa închisă	Bursa închisă
			13	14	15	16	18	19		
Cursul la București										
100	L. 100	1152	1160	1178	1207	1225	—	Bursa închisă	Bursa închisă	
100	" 100	3060	—	—	—	—	—			
100	" 105	5.6	515	514	514	515	—			
100	" 105	—	7.25	7 1/4	7 1/4	—	—			
100	" 105	0.23 1/4	0.23	—	0.23 3/4	0.24 3/4	—			
100	" 125	1.98	2.03	2.00	2.17	2.30	—			
1	" 25	745	757	7.71	7.78	7.78	—			
100	" 100	822	822	825	840	850	—			
100	" 100	—	—	—	—	—	—			
100	" 100	—	—	—	—	—	—			
100	" 100	—	122	128	—	—	—			
1	" 5	164	164	165	168	169	—			
Paris										
100	Fr. 100	8.75	8.65	8.45	8.20	8.30	8.30	8.25		
1	" 5	14.07	14.06	13.93	13.70	—	13.22	13.57		
1	" 25	64.77	65.51	64.50	63.68	61.78	61.17	63		
100	" 100	70.60	70.30	70	69.40	67.50	68	69.25		
100	" 125	0.17 1/2	0.17 1/2	0.18 1/2	0.187	0.21 1/5	0.21 1/4	0.187		
100	" 105	4.40	43.80	42.80	41.80	40	—	38.50		
100	" 105	—	0.020	0.021	—	—	—	—		
100	" 105	—	—	—	—	—	—	—		
100	" 100	265.50	267	264.25	260	253.15	250	258		

